

**Statistikdokumentation for
Salg af økologiske varer til foodservice 2016**

1 Indledning

Danmarks Statistik har indgået et samarbejde med Miljø- og Fødevareministeriet om en ny årlig statistik om salg af økologiske føde- og drikkevarer til foodservice-område - dvs. storkøkkener, restauranter, institutioner mv.

Statistikken skal give et mere samlet billede af danskernes forbrug af økologiske fødevarer ved at supplere den eksisterende statistik om detailomsætningen af økologiske fødevarer.

Statistikken udarbejdes med finansiering fra Fødevareministeriet.

2 Indhold

Spørgsmålene vedrører dels samlet omsætning til foodservice, dels omsætning til økologisk foodservice, fordelt på et afgrænset antal varegrupper og aftagergrupper.

Ved foodservice forstås storkøkkener, restauranter, kantiner, caféer mv. – dvs. virksomheder og institutioner, hvor mad serveres.

2.1 Indholdsbeskrivelse

Spørgsmålene vedrører dels samlet omsætning til foodservice, dels omsætning til økologisk foodservice, fordelt på et afgrænset antal varegrupper og aftagergrupper.

Ved foodservice forstås storkøkkener, restauranter, kantiner, caféer mv. – dvs. virksomheder og institutioner, hvor mad serveres.

****Økologi** Salg af økologiske føde- og drikkevarer forudsætter autorisation fra danske myndigheder. Det er ikke noget krav, at kunden/aftageren deltager i den økologiske spisemærkeordning. Varer som hverken defineres som økologiske eller konventionelle er ikke omfattet. Det gælder vildtkød, vilde fisk, salt og enkelte andre produkter.

2.2 Grupperinger og klassifikationer

Der anvendes ingen standardklassifikationer.

2.3 Sektordækning

Fødevaregrossister. Afgrænset ud fra primær eller sekundær branchekode, i enkelte tilfælde suppleret med industrielle virksomheder eller andre brancher med engrossalg.

2.4 Begreber og definitioner

Kundegrupper: Kundegrupper er den kantine, institution, virksomhed m.m., hvor maden serveres.

Salg til foodservice: Fødevaregrossisters salg af føde- og drikkevarer til kantiner, institutioner, catering/diner transportable, restauranter, caféer, take-away o.l. Der er altså tale om salg til professionelle køkkener, hvor måltider tilberedes. Ekskl. 1) salg til andre grossister eller udland 2. Salg til kiosker, supermarkeder og andre butikker. 3. Salg til værtshuse.

2.5 Enheder

Tællingsenhed

Virksomheder (CVR, økonomiske enheder).

Statistikken offentliggøres som summeret omsætning for hele populationen, fordelt på vare- og kundegrupper.

2.6 Population

Virksomheder der sælger fødevarer til foodservice-aftagere.

2.7 Geografisk dækning

Danmark.

2.8 Tidsperiode

2013-

2.9 Basisperiode

Ikke relevant for denne statistik.

2.10 Måleenhed

Omsætning: mio. kr., procent.

2.11 Referencetid

Statistikken dækker kalenderåret.

2.12 Hyppighed

Årlig.

2.13 Indsamlingshjemmel og EU regulering

Lov om Danmarks Statistik §8. Ingen EU-regulering.

2.14 Indberetningsbyrde

Indberetningsbyrden er udregnet til 57.000 kr. i gennemsnit pr. år (2014).

Antallet af storkøkkener, restauranter, kantiner, caféer mv. er ganske omfattende. For at begrænse ressourceforbruget og respondentbyrden indsamles data i stedet blandt fødevareregrossister. Der anvendes desuden en generel bundgrænse på 10 mio. kr. i omsætning (20 mio. kr. for virksomheder uden økologiske certificering).

2.15 Øvrige oplysninger

Øvrige oplysninger kan fås ved henvendelse til Danmarks Statistik.

3 Statistisk behandling

Data valideres i en onlineblanket. Efterfølgende kontrolleres data og rettes efter genkontakt til respondenterne. Herefter summeres data og nøgletal udregnes.

3.1 Kilder

Undersøgelsen gennemføres som en totaltælling med bundgrænse på omsætning.

Årlig population og udvidet population

Fødevaregrossister med økologisk salg til foodservice-virksomheder medtages årligt. I det første tællingsår (2013) inkluderes desuden fødevaregrossister generelt, med henblik på at estimere det samlede marked for foodservice. Den udvidede population gentages hver 3.-5. år.

Antal berørte virksomheder:

- Årligt: Fødevaregrossister med økologisk foodservice - ca. 170 virksomheder.
- Hvert 3.-5. år: Fødevaregrossister generelt – yderligere ca. 550 virksomheder.

Det præcise antal vil afhænge af aktivitetsniveauet i branchen, herunder udviklingen i økologisk foodservice.

Berørte brancher

Fødevaregrossister (hoved- eller bibranche).

Rammepopulation

Populationen udtrækkes fra Danmarks Statistiks Erhvervsregister af aktive virksomheder (ESR). Der suppleres med data fra Miljø- og Fødevareministeriets registre over virksomheder, som er autoriserede til at sælge økologiske fødevarer.

Andre kilder over til populationen kontrolleres. Generelt medtages kun fødevaregrossister (betydende leverandører fra andre brancher kan dog medtages). Besvarelser og enheder fra forundersøgelse, gennemført 2013, indgår desuden i opbygningen af populationen det første år.

Bestanden af virksomheder med salg af økologiske varer til foodservice vedligeholdes og suppleres årligt tællingens register.

Andre afgrænsninger af populationen - Salg af skolemælk er inkluderet. - ”Cash & Carry-grossister” inkluderes i undersøgelsen første år og bibeholdes i populationen fremover, hvis erfaringerne er positive. - Udenlandske virksomheder medtages ikke, da de er svære at identificere og få svar fra. Deres betydning for statistikken er formentlig ringe.

3.2 Indsamlingshyppighed

Årligt.

3.3 Indsamlingsmetode

Webspørgeskema.

3.4 Datavalidering

Validering i online-blanket

Følgende udløser advarsel ved indtastning:

- Høj eller lav beregnet kilopris
- Manglende angivelse af mængde ved værdi eller omvendt
- Omsætning til økologisk foodservice højere end foodservice generelt

Validering efter indsendelse af blanket

Følgende kontrolleres og rettes efter genkontakt til respondenterne:

- Høj eller lav beregnet kilopris (mængde eller værdi rettes)
- Manglende angivelse af mængde ved værdi eller omvendt
- Høj eller lav andel økologisk foodservice
- Markante ændringer i niveau for salg sammenlignet med forrige tællingsår

3.5 Databehandling

Rettede individdata danner basis for:

- kontrol af summer på gruppeniveau
- enkelte ekstra rettelser af besvarelser
- udregning af økologisk markedsandel (andel af samlet salg til foodservice)
- udregning af offentlige sektors andel af økologisk salg til foodservice
- summering og tabellering til offentliggørelse

Økologisk markedsandel i foodservice er korrigeret for overrepræsentation af økologisk certificerede virksomheder i undersøgelsen.

3.6 Korrektion

Der laves ikke korrektioner af data udover hvad der allerede er beskrevet under datavalidering og databehandling.

4 Relevans

Formålet med statistikken er årligt at afdække omfanget af økologisk foodservice, dvs. brug af økologiske føde- og drikkevarer inden for restauranter, kantiner mv. (foodservice).

Brugerbehov afdækkes i Brugerudvalget for fødevarerstatistik. Danmarks statistik er desuden i regelmæssig kontakt med centrale brugere, herunder Miljø- og Fødevareministeriet, Landbrug og Fødevarer samt Økologisk Landsforening.

4.1 Brugerbehov

Formålet med statistikken er årligt at afdække omfanget af økologisk foodservice, dvs. brug af økologiske føde- og drikkevarer inden for restauranter, kantiner mv. (foodservice).

Statistikken indgår i formulering og opfølgning af målsætninger for økologisk foodservice. Et andet vigtigt formål er, at give et mere komplet billede af danskernes forbrug af økologiske fødevarer ved at supplere den eksisterende statistik om detailomsætningen af økologiske fødevarer.

Brugerne er interessenter inden for fødevarerhvervene, herunder Miljø- og Fødevareministeriet, Landbrug & Fødevarer, Økologisk Landsforening samt hotel og restaurationsbranchen. Herudover almen interesse i udviklingen af forbruget af økologiske fødevarer.

4.2 Brugertilfredshed

Brugerbehov afdækkes i Brugerudvalget for fødevarerstatistik. Danmarks statistik er desuden i regelmæssig kontakt med centrale brugere, herunder Fødevareministeriet, Landbrug og Fødevarer samt Økologisk Landsforening.

4.3 Fuldstændighed af data

Ingen forordninger eller guidelines.

Af hensyn til sikkerhed i tallene aggregeres nogle af dataindsamlingens varegrupper i publiceringen.

5 Præcision og pålidelighed

Statistikken er en totaltælling, og der er ingen stikprøveusikkerhed. Der er dog nogen usikkerhed i afgivelse af svar.

Målefejl: For nogle respondenter er det svært at fremskaffe tallene i undersøgelsen. Disse har afgivet bedste skøn i stedet. Mht. fordeling af salg af økologiske varer til foodservice er det samlede salg mere sikkert end salget fordelt på varegrupperne.

Svarprocent: Mere end 95 pct. af respondenterne har besvaret skemaet.

5.1 Samlet præcision

Totaltælling, ingen stikprøveusikkerhed.

Målefejl: For nogle respondenter er det svært at fremskaffe tallene i undersøgelsen. Disse har afgivet bedste skøn i stedet. Mht. fordeling af salg af økologiske varer til foodservice er det samlede salg mere sikkert end salget fordelt på vare- eller kundegrupper.

Svarprocent: Mere end 95 pct. af respondenterne har besvaret skemaet.

5.2 Stikprøveusikkerhed

Totaltælling, ingen stikprøveusikkerhed.

5.3 Anden usikkerhed

Målefejl: For nogle respondenter er det svært at fremskaffe tallene i undersøgelsen. Disse har afgivet bedste skøn i stedet. Mht. fordeling af salg af økologiske varer til foodservice er det samlede salg mere sikkert end salget fordelt på varegrupperne.

Overdækning: Forventes at være lav. Disse virksomheder frasorteres med simple ja/nej-spørgsmål.

Svarprocent: Mere end 95 pct. af respondenterne har besvaret skemaet.

5.4 Kvalitetsstyring

Danmarks Statistik følger anbefalinger vedrørende organisering og styring af kvalitet, der er givet i Adfærdskodeks for europæiske statistikker (Code of Practice, CoP) og den tilhørende implementeringsmodel Quality Assurance Framework (QAF). Læs mere om disse på [Adfærdskodeks for europæiske statistikker](#). Der er etableret en arbejdsgruppe for kvalitet og en central kvalitetssikringsfunktion, der løbende gennemfører tjek af produkter og processer.

5.5 Kvalitetssikring

Danmarks Statistik følger principperne i Adfærdskodeks for europæiske statistikker (Code of Practice, CoP) og bruger den tilhørende implementeringsmodel Quality Assurance Framework (QAF) ved implementeringen af disse principper. Dette indebærer løbende decentrale og centrale tjek af produkter og processer på baggrund af dokumentation, der følger internationale standarder. Den centrale kvalitetssikringsfunktion rapporterer til arbejdsgruppen for Kvalitet. Rapporteringen indeholder blandt andet forslag til forbedringer, som vurderes, besluttet og implementeres.

5.6 Kvalitetsvurdering

Totaltælling, ingen stikprøveusikkerhed. Nogen usikkerhed i afgivelse af svar.

5.7 Revisionspolitik

Danmarks Statistik foretager revisioner i offentliggjorte tal i overensstemmelse med [Danmarks Statistiks revisionspolitik](#). De fælles procedurer og principper i revisionspolitikken er for nogle statistikker suppleret med en specifik revisionspraksis.

5.8 Praxis for revisioner

Der offentliggøres normalt kun endelige tal.

6 Aktualitet og punktlighed

Statistikken offentliggøres normalt uden forsinkelse i forhold til det annoncerede tidspunkt.

6.1 Udgivelsestid for foreløbige og endelige tal

Statistikken udkom første gang 17/2 2015. Dataindsamlingen startede august 2014. Fremover forventes dataindsamling februar med udgivelse september samme år, 9 måneder efter referencetidens udløb.

6.2 Publikationspunktlighed

Statistikken offentliggøres normalt uden forsinkelse i forhold til det annoncerede tidspunkt.

7 Sammenlignelighed

Der findes ingen offentligt tilgængelig sammenlignelig statistik.

Statistikken kan i begrænset omfang sammenlignes med 'Detailomsætningen af økologiske fødevarer'.

7.1 International sammenlignelighed

Der findes ingen offentlig tilgængelig sammenlignelig statistik.

7.2 Sammenlignelighed over tid

Undersøgelsen blev gennemført for første gang for tællingsåret 2013. Resultaterne for de efterfølgende år forventes at være direkte sammenlignelige.

7.3 Sammenhæng med anden statistik

Sammenligning med detailsalg

Undersøgelsen 'Detailomsætningen af økologiske fødevarer' måler salget af økologiske føde- og drikkevarer i supermarkeder og varehuse.

Andel af økologiske varer

Økologisk markedsandel i *foodservicesektoren* er beskrevet i seneste Nyt-artikel "Salg af økologiske varer til foodservice".

Økologisk markedsandel i *detailhandel* i seneste Nyt-artikel: 'Detailomsætningen af økologiske fødevarer'.

Salgets størrelse

Detailomsætningen af økologiske føde- og drikkevarer udgjorde 5,8 mia. kroner i 2013, dvs. et højere niveau end omsætningen af økologisk foodservice, som tillagt moms ville ligge på 1,2 mia. kr. i 2013

Niveauet for salget i de to undersøgelser kan ikke sammenlignes umiddelbart:

- Varesalget til foodservice indeholder ikke aflønning af medarbejdere m.m. i køkkenerne. Vareforbruget i kantine- og cateringvirksomheder udgør i gennemsnit 37,1 pct. af omsætningen, ekskl. moms. De omkostninger der ikke vedrører varekøb er: løn og øvrige

personaleomkostninger (ca. 50 pct. af omsætningen), lokaleomkostninger (el, vand, varme), vedligeholdelse, administration, marketing, husleje mv. samt overskud efter omkostninger. (HORESTA, Normtalsanalysen 2012/2013).

- Den endelige værdi af måltiderne i foodservice kan betragtes som højere end varekøbet, da service (tilberedning og servering) er en del af produktet. Det er i hovedreglen ikke tilfældet for salg i supermarkeder og varehuse, hvor maden hjembringes til egen tilberedning.
- En væsentlig del af foodservice-aftagerne afsætter ikke måltiderne på markedsmæssige vilkår (hel eller delvis subsidiering).

Sammensætningen af salget

Varegrupperne i de to undersøgelser er sammensat forskelligt og kan derfor ikke sammenlignes direkte på alle niveauer. Der er dog foretaget en overordnet sammenligning af fordeling af omsætning på varegrupper i Nyt-artiklen "Salg af økologiske varer til foodservice 2013".

Tidligere undersøgelse fra "Sammenslutningen økosalg og oplysning"

2010-2013 har "Sammenslutningen økosalg og oplysning" produceret undersøgelsen "Økologisk omsætning i foodservice". Metodiske erfaringer fra denne undersøgelse indgår Danmarks Statistiks undersøgelse. I begge undersøgelser er hovedformålet at måle udviklingen i salg til foodservice. Indholdsmæssigt ligger de to undersøgelser tæt på hinanden men med visse forskelle i dataindsamling, indhold og grupperinger.

Populationen er i begge tilfælde sammensat af fødevarerproducenter som leverer til foodservice. I "Økologisk omsætning i foodservice" er markedet dækket gennem 15 virksomheder, som antages at dække en stor del af markedet. Danmarks Statistik foretager en totaltælling med bundgrænse. I 2013 indgik 663 virksomheder i Danmarks Statistiks undersøgelse, heraf 128 med økologisk foodservice.

Dækningen i 2013 af de over 500 ekstra virksomheder uden økologisk foodservice skyldes behovet for at måle det samlede marked for foodservice, dvs. inklusive konventionelle varer.

Se nærmere beskrivelse under 'Population'.

7.4 Intern konsistens

Data er internt konsistente, da de stammer fra samme kilde.

8 Tilgængelighed

Statistikken offentliggøres som NYT fra Danmarks Statistik samt i Statistikbanken.

[NYT og statistikbanktabeller](#)

8.1 Udgivelseskalender

Udgivelsestidspunktet fremgår af udgivelseskalenderen. Datoen bekræftes i ugerne forinden.

8.2 Udgivelseskalender - adgang

Udgivelseskalenderen kan findes på følgende link: [Udgivelseskalender](#).

8.3 Udgivelsespolitik - brugeroplysning

Statistikker offentliggøres altid kl. 08:00 på dagen, der er annonceret i udgivelseskalender. Ingen uden for Danmarks Statistik ser statistikken før offentliggørelsestidspunktet.

8.4 NYT/Pressemeddelelse

[Nyt og statistikbanktabeller](#)

8.5 Publikationer

Ingen p.t.

8.6 Statistikbanken

- [OEKO7: Salg af økologiske varer til foodservice efter varegrupper](#)
- [OEKO8: Salg af økologiske varer til foodservice efter brugergrupper](#)

8.7 Adgang til mikrodata

Undersøgelsens data kan gøres tilgængelige gennem Danmarks Statistiks forskerplaceringsordning under forudsætning af fuldstændig anonymisering (lille antal respondenter).

8.8 Anden tilgængelighed

Ingen anden tilgængelighed.

8.9 Diskretioneringspolitik

[Datafortrolighedspolitik i Danmarks Statistik](#)

8.10 Diskretionering og databehandling

Statistikken offentliggøres ikke på et niveau, der kræver diskretionering.

8.11 Reference til metodedokumenter

I forbindelse med forundersøgelsen til statistikken blev følgende rapport udarbejdet: [Markedsdata for økologisk food service - forundersøgelse](#). Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi, Jørgen Dejgård Jensen, juli 2013.

8.12 Dokumentation af kvalitetssikring

Resultater fra vurdering af beskrivelse af produkter og udvalgte processer foreligger i detaljeret form for hver statistik samt summarisk i rapporter til arbejdsgruppen for kvalitet.

9 Administrative oplysninger

Administrativt er statistikken placeret i kontoret Fødevareerhverv. De statistikansvarlige er:

- Martin Lundø, tlf. 39 17 38 73, e-mail: mlu@dst.dk (metode)
- Eva Tellervo Christiansen, tlf. 39 17 30 38, e-mail: ekp@dst.dk (tal)

Fælles e-mail: oekostat@dst.dk

9.1 Organisation

Danmarks Statistik

9.2 Kontor, afdeling

Fødevareerhverv, Erhvervsstatistik

9.3 Kontaktpersonens navn

Martin Lundø

9.4 Kontaktpersonens funktion

Statistikansvarlig

9.5 Adresse

Sejrøgade 11, 2100 København Ø

9.6 E-mailadresse

mlu@dst.dk

9.7 Telefonnummer

39 17 38 73

9.8 Faxnummer

39 17 39 99